

Pricing na počátku 90. let

Konverze pojištění domácnosti

Vít Šroller

Tarifování na počátku 90. let

Konverze pojištění domácnosti

Vít Šroller

Obsah

Devadesátá léta 20. století - pojištění domácnosti

Nový produkt – vývoj a zavedení

Konverze

Výsledky nového produktu

Devadesátá léta 20.století

1991 zákon o pojišťovnictví – konkurence

Česká státní pojišťovna -> Česká pojišťovna a.s.

1992 Česká společnost aktuárů

1994 zavedení technických rezerv pojišťoven

~~mobilní telefon, internet~~

oběžník, kopírka, tiskárna, stolní PC

Devadesátá léta 20.století – pojištění domácnosti

SDRUŽENÉ POJIŠTĚNÍ DOMÁCNOSTI

(druh pojištění „80“)

Směrnice pro sjednávání pojištění

2,2 – 2,3 milionu pojistných smluv

**pojistné podle počtu místností
horní hranice pojistného plnění „pojistná částka“ 200 000,-**

SDRUŽENÉ POJIŠTĚNÍ DOMÁCNOSTI

(druh pojištění „84“)

Směrnice pro sjednávání pojištění

100 - 150 tisíc pojistných smluv

**modernější produkt – několik variant horní hranice plnění
(300 tisíc, 400 tisíc, 500 tisíc, nad 500 tisíc)**

Počet smluv pojištění domácnosti 2019 (VZ ČAP)

2,43 milionu

Devadesátá léta 20.století – pojištění domácnosti

4. Sazby

Základní pojištění

Sjednává-li se pojištění s jednotnou pojistnou částkou (za pojistné podle počtu místností), činí pojistné pro byt

o jedné místnosti	40,— Kčs
o dvou místnostech	55,— Kčs
o třech místnostech	65,— Kčs
o čtyřech místnostech	75,— Kčs
o pěti nebo více místnostech	85,— Kčs

Poznámka: Místností, která se bere v úvahu pro výpočet pojistného, je každá místnost, která podle ustanovení § 63 zák. č. 41/1964 Sb. o hospodaření s byty, se považuje za obytnou místnost. Je to přímo osvětlená a přímo větratelná místnost o podlahové ploše alespoň 8 m², kterou lze přímo nebo dostatečně nepřímou vytápět a jež je vzhledem ke svému stavebně technickému uspořádání a vybavení určena k celoročnímu bydlení. Pro výpočet pojistného se bere v úvahu též kuchyně a to i tehdy, jestliže ve smyslu citovaného ustanovení není považována za obytnou místnost. Za kuchyň se nepovažuje kuchyňský kout, který není stavebně oddělen a je součástí obytné místnosti.

Sjednává-li se pojištění s individuální pojistnou částkou, činí roční pojistné z pojistné částky 2‰ (promile).

Devadesátá léta 20.století – pojištění domácnosti

4. Sazby

I. Základní pojištění

typ pojištění	horní hranice plnění	roční pojistné
1	300 000,— Kčs	170,—
2	400 000,— Kčs	200,—
3	500 000,— Kčs	220,—
4	nad 500 000,— Kčs	220,— + 0,5 ‰ (promile) z částky sjednané nad 500 000,— Kčs. Pojistné se uvádí jednou cifrou.

II. Doplnková pojištění

- A. Za pojištění elektrických spotřebičů s příkonem elektromotoru od 20 W 120,— Kčs
- B. Za pojištění automatické pračky 120,— Kčs
- C. Za pojištění věcí umělecké nebo historické ceny, klenotů a jiných cenností z dohodnuté částky snížené o příslušnou částku podle smluvního ujednání za každou věc 5 ‰

Pojištění domácnosti – ~~profitabilita ekonomické výsledky~~

SDRUŽENÉ POJIŠTĚNÍ DOMÁCNOSTI

(druh pojištění „80“)

Směrnice pro sjednávání pojištění

1985-1989	100-120%	1990	130%	1991	200%
-----------	----------	------	------	------	------

SDRUŽENÉ POJIŠTĚNÍ DOMÁCNOSTI

(druh pojištění „84“)

Směrnice pro sjednávání pojištění

1985-1989	110-130%	1990	210%	1991	380%
-----------	----------	------	------	------	------

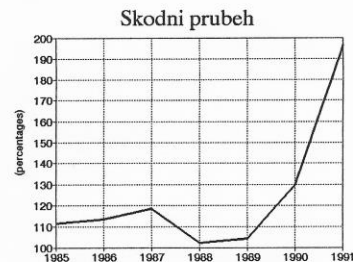
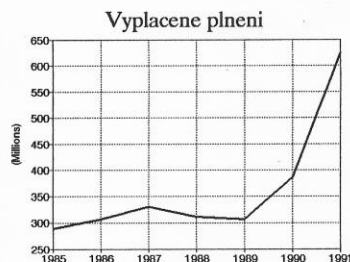
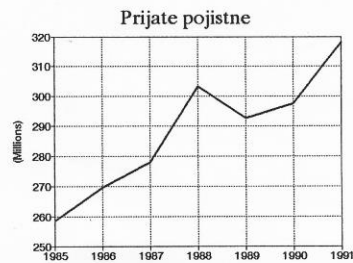
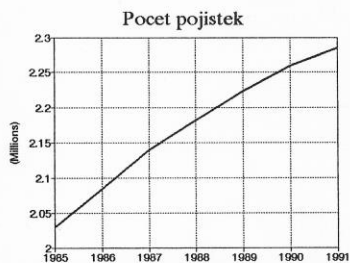
Pojištění domácnosti – ekonomické výsledky

CP-GR-OPM

Druh pojištění : 80

	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991	91/90
Pocet pojistek (ks)	2029965	2084078	2139790	2181128	2223376	2259197	2284886	1.01
PP (mil.Kcs)	258.6	269.6	278.0	303.4	292.7	297.7	318.0	1.07
VP (mil.Kcs)	288.6	305.9	329.1	310.5	305.6	385.6	625.0	1.62
Skodni prubeh (%)	111.59	113.47	118.39	102.34	104.41	129.56	196.51	1.52

PP - prijate pojistne, VP - vyplacene plneni

Podklady : Stat.rocenky CSP (1985-1990), sestavy ZVT r.1991 (A-180, 31)

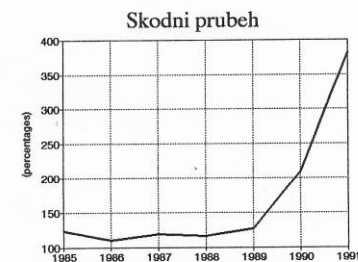
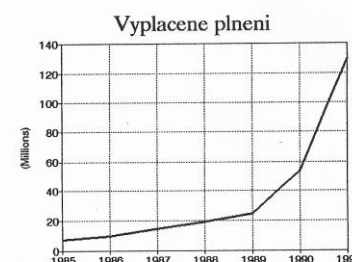
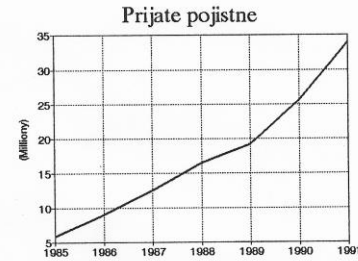
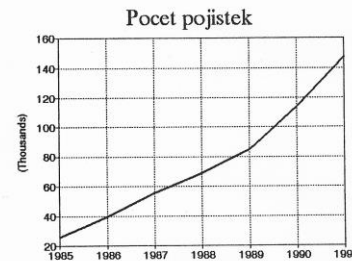
Vypracovali : V.Sroller, J.Vacek 5.2.1992

CP-GR-OPM

Druh pojištění : 84

	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991	91/90
Pocet pojistek (ks)	25647	39479	55559	68569	84900	113684	147122	1.29
PP (mil.Kcs)	5.9	9.1	12.6	16.5	19.2	25.6	34.0	1.33
VP (mil.Kcs)	7.3	10.0	14.9	19.3	24.5	53.5	129.6	2.43
Skodni prubeh (%)	123.86	110.77	118.79	117.03	127.19	208.76	381.70	1.83

PP - prijate pojistne, VP - vyplacene plneni

Podklady : Stat.rocenky CSP (1985-1990), sestavy ZVT r.1991 (A-180, 31)

Vypracovali : V.Sroller, J.Vacek 5.2.1992

Pojištění domácnosti – data

dostupná data :

– bez propojení plnění - smlouva

plnění podle příčin

krádež

živel

elektromotory

odpovědnost

atmosférické srážky

Doplňková pojištění

a) Pojištění elektrických spotřebičů

aa) Za pojištění domácích spotřebičů s elektromotorem o příkonu elektromotoru od 20 W do 500 W pro případ poškození nebo zničení zkratem (bez zřetele k počtu elektromotorů)	Kčs 40,—
ab) Za pojištění domácí vodárny a kalového čerpadla	Kčs 40,—
ac) Za pojištění jiných elektrických spotřebičů (neuvedených ad aa) a ad ab)) s příkonem elektromotoru od 20 W pro případ poškození nebo zničení zkratem	Kčs 120,—

Pojištění domácnosti – ekonomické výsledky

prosinec 1991

neúnosné ekonomické výsledky stávajících produktů

a) nový produkt + přepracování kmene (co nejrychleji)

b) zvýšení pojistného starých produktů resp. výpověď

Pojištění domácnosti - nový produkt

4. čtvrtletí 1991 – matematické analýzy (získávání dat)

pojistná částka

segmentace regionální

J. van Eeghen, E. K. Greup and J. A. Nijssen: Rate Making. Surveys of Actuarial Studies, No. 2. Nationale-Nederlanden N.V., Rotterdam, 1983

H. Dickmann: Einsatz der Clusteranalyse bei Klassifikationsproblemen in der Versicherungswirtschaft, Blatter der Deutschen Gesellschaft für Versicherungsmathematik 13 (1978), 378-401

Pojištění domácnosti - nový produkt

segmentace regionální data

Přehled o škodách při krádežích do bytů za rok 1990
podle okresů

počet bytových krádeží
celková škoda při krádežích (tis. Kč)
objasněno a vráceno (tis. Kč)

Pojištění domácnosti - nový produkt

segmentace regionální

shluková analýza

objekty

proměnné sledované na každém objektu

objekty -> shluky

vzdálenost objektů

vzdálenost shluků

vnitroshlukový rozptyl

hierarchický postup

algoritmus

Pojištění domácnosti - nový produkt

shluková analýza (Dickman,1978)

objekt portfolio rozdělené podle tarifní proměnné

proměnné velikost
charakteristická proměnná (relativní ztráta)

celkový vnitroshlukový rozptyl

Pojištění domácnosti - nový produkt

vnitroshlukový rozptyl

$${}_k \sigma_w^2 = \sum_{i=1}^{m_k} (x_{ik} - \bar{x}_k)^2 \cdot \frac{g_{ik}}{n_k}$$

m_k počet objektů ve shluku k

x_{ik} charakterická proměnná i -tý objekt v k -tém shluku

g_{ik} velikost

$$\bar{x}_k = \sum_{i=1}^{m_k} x_{ik} \cdot \frac{g_{ik}}{n_k}$$

$$n_k = \sum_{i=1}^{m_k} g_{ik}$$

Pojištění domácnosti - nový produkt

shluková analýza (Dickman,1978)

objekt portfolio rozdělené podle tarifní proměnné

proměnné velikost
charakteristická proměnná (relativní ztráta)

celkový vnitroshlukový rozptyl

algoritmus každý objekt = shluk
spojení dvou shluků – **minimální přírůstek celkového vnitroshlukového rozptylu**

kritérium pro počet shluků

Pojištění domácnosti - nový produkt

segmentace regionální

objekt = okres

velikost   počet obyvatel, počet bytů

proměnná – relativní ztráta / rizikovost

škoda z krádeží / počet obyvatel

škoda z krádeží / počet bytů

počet krádeží / počet bytů

naprogramování na PC (Turbo Pascal)

Pojištění domácnosti - nový produkt

čtyři pásma – zařazení okresů (a měst) podle PSČ

Praha

Most,...

Jičín, Zlín, Sokolov,...

Prachatice, Jindřichův Hradec, Náchod, Znojmo,...

SAZBA 1,8 PROMILE - PÁSMO III.			
25063	Mratín	25301	Hostivice u Prahy
25064	Měšice u Prahy	25601	Benešov u Prahy
25065	Líbeznice	25722	Čerčany
25066	Zdiby	25801	Vlašim
25067	Klečany	25901	Votice
25068	Řež	26212	Obořiště
25071	Veliká Ves u Prahy	26223	Jince
25072	Kojetín u Prahy	26231	Milín
25073	Jenštejn	26233	Solenice
25075	Káraný	26242	Rožmitál pod Třemešínem
25081	Nehvizdy	26263	Kamýk nad Vltavou

okres x vyšší rizikovost měst ?

posun vybraných měst o úroveň výš

Pojištění domácnosti - nový produkt

nastavení úrovně sazeb

odhadovaná průměrná pojistná částka 200 tisíc Kč

skutečná průměrná pojistná částka 189 tisíc Kč

kalibrace sazeb jednotlivých pásem

Nový produkt - hospodářská soutěž

Česká pojišťovna – dominantní postavení

	r.1992 (1-12)		r. 1993 (1-6)	
	Počet pojistek	%	Počet pojistek	%
Hasičská pojišťovna	28	0,001	2 867	0,16
Slovenská pojišťovna	224	0,009	4 155	0,24
Česká pojišťovna	2 257 508	99,99	1 736 880	99,60
Celkem	2 257 760	100	1 743 902	100

Ministerstvo pro hospodářskou soutěž - šetření

V konečné fázi se šetření zaměřilo na určitý okruh otázek, které se jeví jako možné zneužití dominantního postavení a které byly také předmětem častých stížností a podnětů občanů.

Jednalo se o posouzení těchto otázek :

1. Stanovení doby trvání pojistné smlouvy a důvody zániku pojištění
2. Stanovení sazby pojistného na základě kritéria poštovního směrovacího čísla
3. Důslednost uplatňování regresů
4. Důslednost prověřování výše škod

Nový produkt - hospodářská soutěž

říjen 1993 - rozhodnutí Ministerstva pro hospodářskou soutěž

Dále se České pojišťovně a.s. podle § 11 písm.e zákona ukládá povinnost zajistit vhodným způsobem, aby sazba z pojistné částky u smluv o pojištění domácností používaná u obcí, které nemají vlastní poštovní úřad a používají stejné poštovní směrovací číslo jako město v jejich blízkosti, odpovídala zařazení do rizikového pásma dle skutečné míry rizika v daném místě, a to ve lhůtě do 30.6.1994.

Nový produkt - hospodářská soutěž

říjen 1993 - rozhodnutí Ministerstva pro hospodářskou soutěž

Dále se České pojišťovně a.s. podle § 11 písm.e zákona ukládá povinnost zajistit vhodným způsobem, aby sazba z pojistné částky u smluv o pojištění domácností používaná u obcí, které nemají vlastní poštovní úřad a používají stejné poštovní směrovací číslo jako město v jejich blízkosti, odpovídala zařazení do rizikového pásma dle skutečné míry rizika v daném místě, a to ve lhůtě do 30.6.1994.

listopad 1993 - rozklad České pojišťovny

prosinec 1994 - rozhodnutí ministra

leden 1995 - žaloba České pojišťovny k Vrchnímu soudu

květen 1996 - rozhodnutí Vrchního soudu – zrušení rozhodnutí ministra

duben 1997 - jednání na ÚOHS

Konverze

nutnost přesjednání cca **2,5 milionu** smluv (cca 70% propojištěnost)

varianty podle rychlosti – ekonomické dopady

kapacita obchodní služby

kapacita provozního zpracování

IT kapacity (měsíčně 3000 nových smluv na agentuře/okres)

vybavení agentur PC

tisk výpovědních dopisů

tiskopisy na sjednávání

Konverze

konverze - > nový produkt

propagace

podpojištění

11 připojištění

zabezpečení bytu

nízké pojistné částky

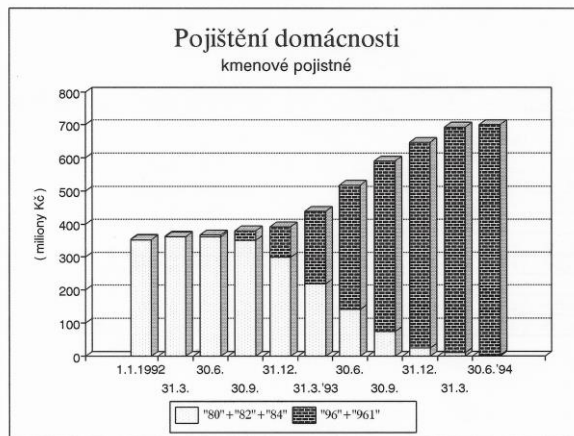
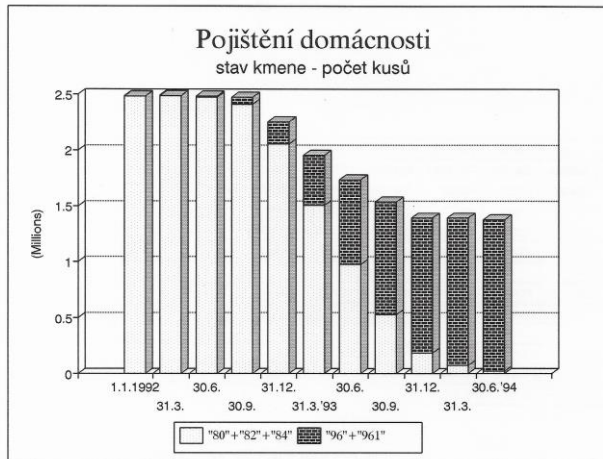
vyšší pojistné částky

Konverze

Česká pojišťovna a.s.
centrála
odbor pojistné matematiky

Průběh konverze pojištění domácnosti

Podklady : sestavy A-180
Vypracoval : RNDr. Vít Šröller 22.7.1994

úspěšnost

počet smluv **55%**

2,5 milionu --> 1,4 milionu

pojistné **193%**

360 mil. Kč --> 700 mil. Kč

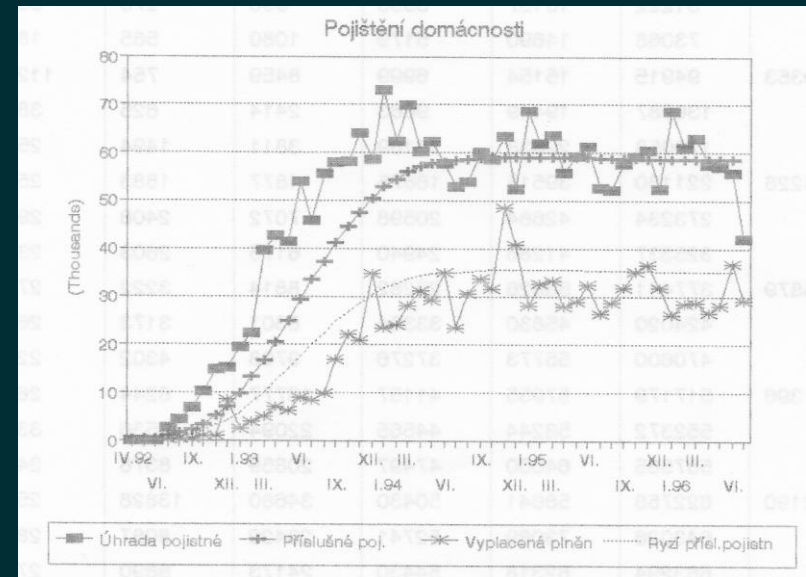
počet smluv trh 1994 **1,53 milionu**

AC+UARIA

Nový produkt – ekonomické výsledky

nový produkt profitabilní

přesuny mezi pásmy – pravidla
1994 - 5. tarifní pásmo – Praha

jízdní kola – cca 1/3 plnění za krádeže

Nový produkt - ekonomické výsledky

nový produkt profitabilní

škody podle příčiny (do 1996)

krádež	66%
vodovodní	18%
požár + blesk	8%
povodeň	6%

Nový produkt - ekonomické výsledky

nový produkt profitabilní

škody podle příčiny (do 1996)

krádež	66%
vodovodní	18%
požár + blesk	8%
povodeň	6%

1997

Děkuji za pozornost

vit.sroller@generaliceska.cz

AC+UARIA